

27. SPOLEČENSKÝ ROZMĚR VÍRY

Nové otázky, týkající se společenského rozměru křesťanské víry začínají více do hloubky zkoumat někteří američtí autoři, mezi nimi např. Neil Cole v knize „Církev 3.0“. Zaujala mne metafora „americké ledničky“ v předmluvě k této knize od Francise Chana:

Dokonce si vzpomínám, že jsem před asi deseti lety použil ilustraci, v níž jsem stál v ledničce, která neměla vrchní část. Řekl jsem sboru, že máme uctívat tak, jako bychom byli v takové ledničce bez vršku – nevšímat si vůbec lidí okolo nás. Je to mezi vámi a Bohem, tak se zkrátka zaměřte na něj. Neměl jsem pro toto vyučování žádnou oporu z Bible, ale nikdo ho nezpochybnil. Jen velmi zřídka se stane, že by někdo zpochybnil učení, které zjednodušuje život.

Francis Chan

Pokud by si totiž lidé zvykli uzavírat se stále jen do takových ledniček bez střechy a přijímat to vírou jako jedinou pravou Boží vůli pro svůj život, těžko pak mohou navázat vzájemnou synergii a začít budovat živé společenství. Ale pozor na zjednodušování! Není možné s vaničkou falešného ducha individualismu vylít i osobní pokání a Zbožnost.

Zjistil jsem, že „americká lednička“ je opravdu terminus technicus pro určitý typ lednic, které mají specifický tvar. Jsou vysoké kolem dvou metrů a opravdu vypadají jako kabina s dveřmi pro jednoho člověka. (V Čechách jsme znali lednice obvykle jen 1m vysoké.)

Tento ledničkový způsob křesťanské spirituality bývá rozšířen hlavně v charismatických církvích a situace na obrázku ukazuje právě takový sbor při chvalách a uctívání. V nich je zvykem během chval (zpívání) stát a zvedat ruce, kdo však chce, může klidně zůstat sedět (třeba i v té své ledničce).

V jiných, méně charismatických církvích, kde je naopak zvykem během zpívání sedět, tam pak většinou působí rušivě, když si někdo stoupne a zvedá ruce. Cítí tam snad více společensky, neuzavírají se před sebou a berou větší ohled na druhé?

Je opravdu třeba zpochybnit přílišné zjednodušování. Život sám není jednoduchý ve svých projevech, proč by ten křesťanský měl být? Obojí je potřeba.

Ježíš také odcházel na pustá místa, aby byl sám se svým nebeským Otcem, ale potom sestoupil z hory dolů, aby byl znovu se svými učedníky a věnoval se hříšníkům.

Také my máme být někdy sami s Bohem a nebrat ohledy na druhé, ale jindy zas máme s druhými spolupracovat a zabývat se intenzivně svým okolím.

Pokud se ale křesťanský život omezí jen na nedělní shromáždění, nastává pak problém, co si tam s tím vším počít.

Metafora americké ledničky se mi zalíbila, protože je výstižným obrazem osobní Zbožnosti, která v mé analogii proměny housenky v motýla je právě tou kuklou. Kukla je také takovou osobní kabinkou, kde je housenka sama už jen se svým Bohem, vždyť pouze tam se s ní může stát ta pravá proměna.

Z obrázku není patrné, jestli dvojice křesťanů zobrazená bez svých lednic, z nich právě vylezla, aby vstoupila do nových rozměrů bratrské synergie jako „motýlové“, nebo se oba mají vzájemně rádi zatím jen tak po lidsku bez této vnitřní proměny. Tu ledničku bych ale nezavrhoval, je také velmi užitečná a každý by ji měl mít ve svém křesťanském arsenálu.

Každý ať zkoumá své vlastní jednání; pak bude mít čím se chlubit, bude-li hledět jen na sebe a nebude se porovnávat s druhými. Každý bude odpovídat sám za sebe.

Gal 6:4-5

Tento verš se ovšem týká jen naší osobní Zbožnosti a také osobního zpytování svědomí před Bohem, které by mělo vést k vyznání osobních hříchů. V tom opravdu žádná bratrská synergie zatím nemůže být.

Pak je ale třeba vylézt z této sebestředné ulity, své hříchy vyznat ne jen před Bohem, ale i veřejně v církvi (často stačí jen na domácí skupince) a vstoupit do nových rozměrů vzájemné bratrské součinnosti na organicky vyšším levelu Kristova těla.

Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídit Božímu zákonu.

Rím 8:7

Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.

Gal 6:2

Pro bratrskou vzájemnost je v Písmu opravdu mnohem víc opory, než pro osobní samotu s Pánem. Pokud se dá z Písma odhadnout kolik asi času trávil Ježíš o samotě a kolik se svou církví, tak by to mělo být i v našich životech.

Také stádium kukly je jen nepoměrně krátkou epizodou v životě housenky (motýla), avšak o to více důležitou a významnou. Tuto svou osobní ledničku by měl mít každý pohotově připravenou a občas se do ní vracet k dalšímu proměňování.

Jednoduchý návod, jak tyto dva postoje skloubit v praktickém životě neexistuje. Vždy se najde situace, kdy to druhý bude vnímat odlišně. Pomoci může jenom **poznání a dohoda**.

Všichni by měli od samotného začátku víry **poznat** tři polohy křesťanského života:

Život v dobrých skutcích (housenka), život pod milostí (kukla) a život v nové nebeské identitě podle Kristova vzoru (motýl), do které všichni teprve vrůstáme. Je to proces na celý život, který končí až v NEBI.

Pozor! Ani ten první level nelze odsoudit jako mylný. Je důležitý kvůli té procesualitě růstu a v praktickém civilním životě jej stále potřebujeme používat všichni. V našem srdci by však měl být vždy jen jediný společný cíl: proměna celého člověka do identity nebesťana v Kristově charakteru a k němu neoddelitelně patří i společenský rozměr života.

Protože je každý v tomto procesu proměny někde jinde a v plnosti jako celek fungovat jako živý organismus zatím neumíme, je třeba se **dohodnout** a tyto dohody dodržovat.

V církvích, kde se během chval sedí, je dovoleno stát pouze vzadu nebo na bocích u zdi. Ti starší si musí zvykat, že se to i v jejich církvi takto děje.

Jinde se scházejí na speciálních setkáních během týdne, kde se nepočítá s veřejností a kde se více modlí v jazycích apod. Těmto pravidelným setkáním se dávají vtipné názvy jako: „Upgrade“ nebo „Pneuservis“ a obvykle mívají za úkol prohlubovat osobní a snad i společenský život v Kristu o trochu hlouběji, než může dát velké nedělní shromáždění otevřené veřejnosti, nebo příliš malá domácí skupinka.

Dvě krajní polohy bratrské synergie

Do bratrské součinnosti se lze zapojit už na samotném začátku. Nejjednodušší synergií je „amen“. Když se společně modlíme, nemusíme znovu opakovat to, co řekl druhý, ani není třeba nevražít v hloubi srdce, když nám někdo „vyfoukne“ myšlenku před nosem. Když na jeho modlitbu řekneme svůj amen, Bůh to přijímá ne jen jako souhlas, ale také jako osobní účast na této modlitbě. Každé ze srdce potvrzené amen má synergický účinek posilující duchovní moc modlitby. Amen totiž neznamená jen: „tak jest“ nebo „toto je pravda Boží“, ale také „**staniž se**“ ve smyslu autoritativního rozhodnutí ve víře v Duchu svatém.

Amen tedy má podobnou funkci jako v počítačové terminologii klávesa „enter“ - vykonat, potvrdit, uzavřít, odeslat.

Amen už vůbec neznamená jen pouhé indiánské „howg“ - „domluvil jsem“ i když technicky vzato má i tuto funkci ukončení modlitby a je často toužebně očekávaným znamením, že se konečně může začít modlit druhý.

Hned první prázdniny rok po obrácení jsem se zúčastnil letního stanového tábora církve v Hejnicích u Liberce. Program byl nabitý vyučováním, sdílením, chvalami i rekreací a večer pak bylo modlitební přímluvné setkání, kterého se zúčastňovalo až 50 lidí. Jeden bratr mi řekl, že tam už nepůjde, protože je tam moc lidí a mezi nimi se prý modlit nedokáže. Řekl jsem mu, že já také ne a přesto tam půjdu i když vím, že se modlit nebudu: „Když budu duchem přítomen a budu svým srdcem vnímat ty modlitby, věřím, že Pán bude můj amen přijímat také jako modlitbu.“ Pak jsem viděl, jak ten bratr tam šel také a cestou ještě vysvětloval jiným, co tam hodlá dělat a jak je to s tím amenem.

I navenek zdánlivě pasivní účast na modlitebním setkání, ale s aktivně otevřeným srdcem je víc, než tam nejít vůbec.

Partnerská forsáž

Nejnáročnější synergií je „forsáž“. Hodí se pro zvýšení účinnosti partnerských modliteb v manželství, ale i pro dobře sehrané dvojice (trojice) a malé akční týmy. Já jsem sice zůstal bez manželství, ale jeden čas jsem to znovu zkoušel s jednou sestrou.

Jednou mezi mámi dvěma došlo k neshodě kvůli naprosté malichernosti. Byl to příliš živě nastavený kurzor myši jejího počítače, se kterým se opravdu nedalo nic trefit. Vznikla z toho velmi nepříjemná hádka, kterou se moje partnerka snažila ukončit nevrlym: „No jo, ty musíš mít vždycky pravdu!“ Když jsem chtěl odseknout stejně nevrle: „Já nechci, abys mi říkala, že mám vždycky pravdu!“, uvědomil jsem si, že něco není v pořádku, že to může být nějaký nevrlý duch, který mezi nás vstoupil. Navrhl jsem proto, abychom se modlili.

Vnímal jsem však, že tématem modlitby by mělo být něco duchovně náročnějšího, než jen znovu před Bohem pitvat ten hloupý spor o počítačový kurzor.

Navrhl jsem proto, abychom si stoupli proti sobě, chytili se oběma rukama před sebou, požádal jsem jí aby se modlila v jazycích a že já při tom budu nad námi vyhlašovat Boží pokoj. Vůbec jsem tu neřešitelnou lapálii s počítačem v modlitbě nepřipínal a použil jsem rovnou Boží Slovo podle Filipenským 4:7: „Bože, prosím odpust nám, že se neumíme dohodnout. Vyznávám nad námi oběma tvůj pokoj, který převyšuje každé lidské pomyšlení, prosím dej, ať od této chvíle tvůj pokoj střeží naše srdce i mysl v Kristu Ježíši. Amen!“

Okamžitě na nás padla Boží sláva a oba nás polil hřejivý pocit Božího pokoje v srdci. Partnerka uznale přiznala, že něco takového nečekala. Víím, že jsem tehdy řekl: „No vidíš

a tuhle forsáž bychom mohli dělat častěji.“ Přitom jsem vůbec nevěděl, co jsem to řekl. Ani moje partnerka nevěděla, co to ta forsáž je. Až teprve doma na internetu jsem zjistil o co jde.

Forsáž je přídavné (podpůrné) spalování u tryskových motorů bojových letadel. Účelem je jednorázové zvýšení tahu proudového motoru v situacích, kdy je nutné krátkodobě rapidně zvýšit výkon stroje. Jsou to především vzlet, bojový manévr, nebo přechod do nadzvukového letu. Zvýšení tahu je dosaženo vstřikováním dalšího paliva přímo do výtokové trysky za turbínou. Přídavné palivo je zažehnuto horkými plyny v trysce a zvyšuje tím okamžitě tah motoru asi o jednu třetinu. Přídavné spalování je náročné na spotřebu paliva, proto se používá jen v určitých situacích po omezenou a krátkou dobu.

Naše společná modlitba měla podobnou účinnost. Já jsem byl hlavní motor tryskáče a modlitba v jazycích mé partnerky jeho forsáží – podpůrným spalováním. Modlitba opravdu dostala nečekanou akceleraci.

Z vlastní zkušenosti vím, že kdybych si v té situaci zalezl někde do kouta a tam se sám přimlouval za náš spor, nemělo by to takto okamžitý a citelný účinek. Modlitbu v jazycích jako přídavné palivo (pokud někdo nemá tento dar, může místo toho citovat z paměti vhodný verš z Písma) je třeba „vstřikovat“ přímo do modlitby hlavního motoru. Důležité je také držení se za ruce nejlépe oběma současně.

Vzkládání rukou k žehnání, uzdravování i vyhánění zlých duchů je biblické, lidská dlaň má bezesporu zvláštní výsadu mezi ostatními údy přenášet Boží moc. Nic jiného než ruce nevzkládáme, proto jsem přesvědčen, že toto kontaktní propojení vzájemným držením se za ruce také zvyšuje účinnost společné modlitby.

Tato forsáž se dá jistě různě modifikovat, aby vyhovovala i mimopartnerským vztahům. Aby se předešlo nežádoucím rozpakům, kdyby se třeba v mládeži chtěli za ruce držet kluk s dívkou (nebo i kluk s klukem), bude lépe modlit se ve třech (s tím ale už nemám žádnou osobní praktickou zkušenost).

To, že se drží za ruce víc lidí v kruhu, ať už kolem stolu na domácí skupince (4 – 10 lidí), nebo ve stoje na modlitebních setkáních (15 – 25 lidí), není dnes nic neobvyklého. Je to také druh modlitební forsáže (většinou se společně modlíme modlitbu Páně, kterou každý zná nazpaměť, nebo také lidé střídavě vyhláší krátké proklamativní modlitby a ostatní se nahlas modlí v jazycích), ale její účinek asi bude více patrný v ponebesí, než v aktuálních situacích přítomných lidí. Nevylučuji však, že někde mohou mít i tuto zkušenost a také na ně při tom padne Boží sláva. Čím více lidí, tím je ovšem sjednocení náročnější a proto bývá více obecnější.

Synergie chval

K nejobecnějšímu modlitebnímu sjednocení dochází i ve velkých skupinách na nedělních shromážděních (50 – 150 lidí) a na konferencích a slavnostních akcích (200 – 3000 lidí) během chval. Chvály jsou vlastně zpívané uctívací modlitby, které tím, že mají jednotný nápěv a text, mohou sjednotit hodně velkou skupinu křesťanů. Právě během chval na těchto shromážděních nejčastěji padá Boží sláva a přináší nadpřirozené dary – proroctví, uzdravení apod.

Chvály jsou také důležitou součástí duchovního boje. Otvírají „nebeské průduchy“ a uvolňují tak Boží moc andělům, aby vítězily nad silami temnoty ovládajících města a státy. Boží slovo říká, že samotný Boží trůn je obklopen chvalami jeho lidu.

Ty jsi ten Svatý, jenž trůn obklopen chvalami Izraele.

Ž 22:4

Chvály a uctívání přímo souvisí s Božím trůnem a ten je zas výrazem Božího majestátu a svrchované moci. Proto věříme, že chvály uvolňují Boží moc, která dává sílu andělům k duchovnímu boji nad městy a státy.

Jak je to ale se vztahem osobní Zbožnosti a Bratrské náklonnosti podle 2Pt1:5-7 ve chvalách?

Znovu bych se chtěl vrátit k té ledničce, protože se týkala hlavně osobního přístupu k Bohu právě během společného uctívání na nedělních shromážděních.

Vyvstává otázka: Je lépe se ve chvalách soustředit jen na Pána, nebo prožívat synergii chval? Někde jsem četl, že člověk je schopen se intenzivně soustředit v jedné chvíli jen na jednu věc. Buď se dívám na Pána, pak prožívám Boží přítomnost a často i vytržení mysli do chval, nebo se začnu dívat na sebe a kontrolovat se jestli nevypadám příliš trapně apod. To pak zcela zruší původní pohled na Pána a s tím i počáteční otevření se do chval. Nemusí to být sebekontrola jen kvůli lidem kolem nás, ale i kvůli Pánu samotnému a před celým NEBEM. Může se nečekaně ozvat starý stud a rozpaky před živým Bohem, pocity, že se mu moje chvály možná nelíbí a zdali vůbec jsem hoden toho, aby moje chvály obklopovaly jeho trůn.

Také se často stává, že se nám během zpívání zatoulávají myšlenky jinam a to pak také oslabuje soustředěnost na chválu. Před něčím takovým nás totiž neochrání ani ta lednička, spíše naopak.

Pomáhá mi uvědomit si dvě věci:

Za prvé, sám nejsem schopen nic a bez Pána nemohu ani dobře chválit. Máme Boha uctívat v Duchu a v pravdě, tím Duchem je Kristus sám a tou pravdou, pravda jeho Slova. Je třeba nezapomínat, že už nežiji já, ale Kristus ve mně, a že je to zase jen jeho Duch sám, který ve mně správně chválí Boha. Bez něho mohlo mít naše uctívání smysl jen jako výraz počátečního hledání.

Bůh hledí především k srdci a ne na to, jestli správně zvedám ruce, jestli bezchybně stíhám text, nebo jestli nezpívám moc falešně.

Mně osobně také pomáhá ještě druhá věc – bratrská součinnost ve chvalách. Až teprve když si uvědomím, že to není jen moje chvála, která obklopuje Boží trůn, ale chvály celého Božího lidu, jehož jsem součástí, teprve to mne uklidní a vede do svobodnějšího uctívání. Jsme Bohem stvořeni jako bytosti společenské, proto jsem přesvědčen o tom, že prožitek společenství během uctívání neruší osobní pohled na Pána, ale umocňuje jej. Bůh to tak zařídil a uzpůsobil nás k tomu, vždyť i on sám v sobě je společenstvím trojice ve vztahu.

Nikdo nebude mít Ježíše v NEBI jen sám pro sebe, neboť ani on nemá NEBE jen sám pro sebe, ale zve nás všechny do společného obecnství s Otcem.

Do pekla jde každý sám, ale do NEBE můžeme jít pouze společně. Proto uctívání ve velkém shromáždění Božího lidu z principu nemůže být rušivé pro soustředěnost jednotlivce, ale naopak ji podpírá.

Je dobré společné chvály ve velkém shromáždění vnímat jako výrazné synergické umocnění duchovního účinku uctívání i osobního prožitku při něm.

Kniha „Janovo zjevení“ popisuje, jak tomu bude v NEBI v Boží slávě:

A od trůnu zazněl hlas: „Zpívejte Bohu našemu všichni jeho služebníci, kteří se ho bojíte, malí i velcí.“ A slyšel jsem zpěv jakoby ohromného zástupu, jako hukot množství vod a jako dunění hromu: „Haleluja, ujal se vlády Pán Bůh náš všemohoucí.“
Zj 19:5-6

Poprvé jsem měl příležitost si to intenzivněji uvědomit v roce 1995 na pražské konferenci KMS v „Lucerně“ na Václavském náměstí.

Na několik minut během programu shaslo světlo a protože je tento sál v podzemí zcela bez oken, nastala úplná tma. Nešla ani zvuková aparatura pro hudební nástroje a mikrofony, tím nastalo také hrobové ticho, nikdo se ani nepohnul.

Po chvíli napadlo jednoho bratra z davu začít zpívat jednu píseň o Hospodinu. Těchto písní je víc a už si nevzpomínám, která z nich to byla, ale myslím, že začínala slovem Hospodin, nebo Hospodine. Během chvilky se přidal celý sál a v té tmě tato chvála zněla jako mocný bojový chorál, který vzbuzoval bázeň Božího majestátu, ale i silný pocit bezpečí a pokoje.

Ta tma mi v této chvíli paradoxně pomohla k lepší imaginaci Božího trůnu v NEBI a jeho slávy z knihy Zjevení, kde ZEMĚ i se sálem „Lucerna“ už pominula. Vnitřním zrakem srdce jsem místo tmy vnímal veliký jas Boží slávy. Unisono akapela tam zpívalo asi 2 – 3 tisíce lidí. Něco takového doma nebo na skupince zažít nelze.

Pravá radost je sdílená radost

Teprve sdílená radost je skutečnou radostí. Rodiče mají radost z radosti svých dětí, např. o vánocích se na štědrovečerní rozdávání dárků těší také hlavně kvůli svým dětem.

Stejně je to i s krásou a Boží slávou.

Věřím, že i náš nebeský Otec se těší na náš údiv a dokořán otevřené žasnoucí oči ze všech těch věcí, které pro nás v NEBI připravil. Ten úžas bude mít ale smysl jen tehdy, když bude moci být sdílený.

Když uvidím i zde na ZEMI něco, co mne dojíká svou krásou (např. západ slunce nad panoramatem Jeseníků se siluetou zříceniny hradu Kobrštejn), nechce se mi u toho být sám. Mám hned touhu to sdílet s jinou vnímavou bytostí, nejlépe s milovanou partnerkou nebo s dětmi, nebo alespoň s partou dobrých kamarádů.

Romantičtí malíři mívali neodolatelnou potřebu sdílet svou lásku k české krajině s jinými lidmi tím, že se snažili na svých plátnech zdůraznit jen to krásné a harmonické.

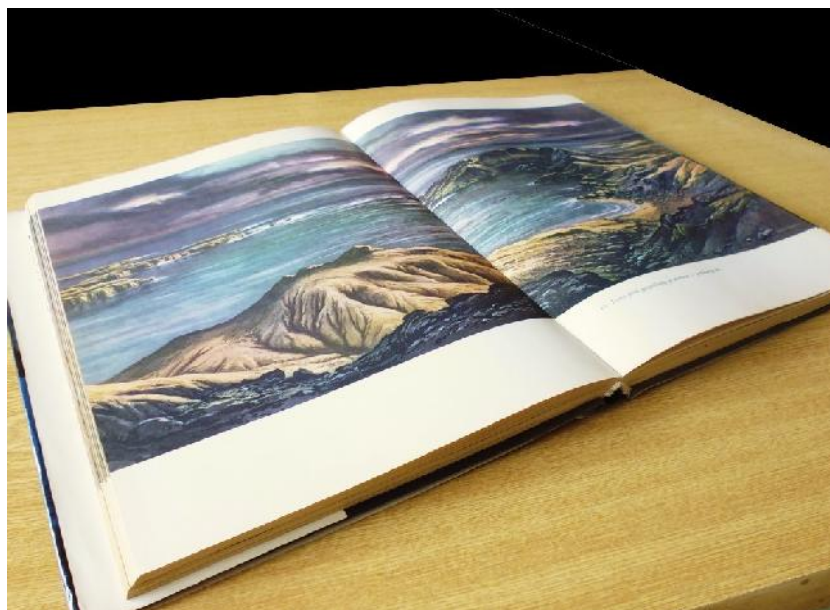
I toto je princip Božího království. NEBE není připraveno pro jedince. Jen společně sdílené NEBE může být skutečnou radostí a krásou.

Absolutní samota

Bylo to v době, kdy jsem už věřil, že Bůh je, je živý a technicky funkční, ale ještě jsem neznal Bibli ani Ježíše Krista, ani co je to HRÍCH, ale už jsem krátce prožil zvláštní zjevení absolutní samoty.

Prohlížel jsem si knížku: „Planeta Země“ (Artia 1970) s výtvarně zdařilými ilustracemi od Ludka Peška. Byly to geologické krajiny z různých etap dějin naší planety ještě před příchodem biologického života. Nevím přesně proč, ale vždycky mne fascinovaly tyto zemské živly, panoramatické scenérie hor, skal, sopek, moří a mraků.

Možná proto, že jsem scénograf, který má za úkol připravovat vhodné prostředí pro dramatický děj divadelního představení, viděl jsem v těchto horských scenériích bez života Boží scénografii, ve které sám Bůh připravoval to nejvhodnější prostředí pro zabydlení životem.

Jen jsem si nad tou knihou posteskl: „Škoda, že se člověk nikdy nebude moci podívat na taková místa.“; a rázem jsem se tam v duchu asi na dvě vteřiny ocitl. Nebylo to žádné vytržení ze světa, nebo z těla. Ten vjem byl jen pocitový a velmi krátký, jako bych se jen okamžik vznášel nad tou krajinou. Okamžitě mne přepadla absolutní, jakoby celokosmická úzkost z úplné samoty.

Ten fascinující úžas z té Boží scénografie totiž nebylo s kým **sdílet!** Život ještě neexistoval a nikdo jiný tam se mnou ty dvě vteřiny nemohl být, snad kromě toho, který mi tyto věci ukazoval, ale toho jsem zatím osobně neznal a neuvědomoval si ho.

Když jsem pak začal číst Bibli, znovu se mi tato zkušenost vybavila hned v druhé větě:

Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží.
Gen 1:2

Vzpoměl jsem si, že jsem se také na malý okamžik jakoby vznášel nad pustou krajinou. Duch Boží ovšem sám v sobě nikdy není sám, jeho vlastní trvalou podstatou je vztah ve trojici. O Bohu je také psáno, že je „Hospodinem zástupů“, je obklopen zástupy andělů a touží i po lidech, které stvořil k obrazu svému, aby se také stali zástupem těch, kteří ho budou uctívat společně s anděly a po vzoru Kristově.

Sám Bůh je tedy Bohem **sdílení** a NEBE je tím místem dokonalé komunikace a vzájemně sdílené radosti.

HLAVNÍ MYŠLENKY TÉTO KAPITOLY:

*Pro bratrskou vzájemnost je v Písmu mnohem více opory,
než pro osobní samotu s Pánem.*

*Do bratrské součinnosti se lze zapojit hned na samotném začátku víry.
Nejjednodušší synergii je „amen“.*

*Když na cizí modlitbu řekneme svůj amen, Bůh to přijímá ne jen jako souhlas,
ale také jako osobní účast na této modlitbě posilující její účinnost.*

*Nejnáročnější modlitební synergii je „forsáž“.
Hodí se pro zvýšení účinnosti partnerských modliteb v manželství,
ale i pro dobře sehrané dvojice (trojice) a malé akční týmy.*

Forsáž je přídavné (podpůrné) spalování u tryskových motorů bojových letadel. Účelem je jednorázové zvýšení tahu proudového motoru v situacích, kdy je nutné krátkodobě rapidně zvýšit výkon stroje.
Naše společné modlitby mají podobnou účinnost.

**K mocnému modlitebnímu sjednocení
dochází i na velkých shromážděních během chval.**

Nebe nikdo nebude mít sám pro sebe.
Jen společně sdílené NEBE může být skutečnou radostí a krásou.